

Stanovy Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla v Brně

Preambule

Církev vykonává své poslání také skrze modlitbu. Tato pastorační dimenze se uskutečňuje rovněž kanovnickými kapitulami, které ji podle vlastních právních norem naplňují v místní církvi. Liturgická modlitba, především liturgie hodin, posvěcuje čas a vyprošuje milost spásy. Církev svěřuje toto poslání především kněžím a zasvěceným osobám. Prvním knězem diecéze je biskup. Z toho vychází důležitost liturgické celebrace, které biskup předsedá, a to především v katedrálním kostele. Kapitula je společenstvím kněží, které koná slavnostní liturgii v katedrále, pomáhá kněžím brněnské diecéze v oblasti duchovní, sociální a materiální. Plní i další úkoly, které jí svěří diecézní biskup.

I. Základní ustanovení

§ 1. Královská stoliční kapitula sv. Petra a Pavla v Brně (dále katedrální kapitula) je sborovou právníckou osobou¹ tvořenou nejvýše dvaceti činnými kanovníky, z nichž jeden je probošt, jeden děkan, dále kanovníci emeritní a čestní.

§ 2. Katedrální kapitula byla založena jako kolegiální dne 7. 3. 1296 olomouckým biskupem Dětrichem z Hradce. Od 25. 11. 1331 bylo do jejího názvu doplněno označení „královská“ a po vzniku brněnského biskupství byla papežem povýšena na stoliční (tj. katedrální).

§ 3. Katedrální kapitula je registrována Ministerstvem kultury ČR k 1. 7. 1994 (8/1-07-463/1994; IČ 64330672).

§ 4. Katedrální kapitula se řídí ve své činnosti platným kanonickým právem, svými vlastními stanovami, schválenými diecézním biskupem,² a v záležitostech souvisejících s občanskou společností rovněž platnými státními předpisy v souladu s kán. 22 CIC.

§ 5. Katedrální kapitula je kolegium kněží, kterému přísluší konat slavnostní bohoslužby v katedrálním kostele ve společenství s biskupem a ke službě Božímu lidu. Důležitým úkolem členů kapituly je modlitba za diecézního biskupa a brněnskou diecézi, vytváření kněžského společenství a také duchovní, sociální a materiální služba a pomoc těm kněžím brněnské diecéze, kteří ji potřebují. Katedrální kapitule rovněž náleží plnit služby, které jí mohou být svěřeny biskupem.

§ 6. Diecéznímu biskupovi náleží po slyšení kapituly udělovat kanovnické hodnosti, přičemž sám má vůči kapitule jedinečné hierarchické postavení. Ostatní biskupové, kteří pobývají trvale na území brněnské diecéze, mají právo být ustanoveni jako čestní kanovníci a z titulu svého biskupského svěcení zastávají při liturgii jim vlastní postavení.

§ 7. Katedrální kapitula, jako sborová právnícká osoba, má právo nabývat, vlastnit a spravovat movitý i nemovitý majetek. Na jeho řádnou správu dohlíží ekonomická rada kapituly³, tvořená všemi činnými kanovníky. Ekonomická rada kapituly je zodpovědná za dodržování církevních i státních předpisů ve věcech správy majetku katedrální kapituly.

¹ CIC/1983, kán. 114.

² Změna statut kapitul kanovníků přísluší diecéznímu biskupovi (kán. 505 CIC). Apoštolskému Stolci a konkrétně Dikasteriu pro klérus je podle ustanovení čl. 118 Apoštolské konstituce *Praedicate Evangelium* vyhrazeno zřízení a zrušení samotné kapituly a změna jeho ustavujících zákonů (kán. 504 a kán. 506 CIC).

³ CIC/1983, kán. 115 §2, kán. 1280.

§ 8. Případné výnosy z majetku kapituly mohou být použity pouze k financování věcí podle cílů, které kapitule vymezují její stanovy, případně diecézní biskup.

§ 9. Hospodaření s majetkem a rozpočet se projednává pravidelně jedenkrát ročně a probošt kapituly o něm podá písemnou zprávu diecéznímu biskupovi.

§ 10. Diecézní biskup může jmenovat vizitátora katedrální kapituly.⁴ O tomto jmenování informuje probošta a ten o tom spraví ekonomickou radu kapituly a ostatní členy katedrální kapituly.

§ 11. Smlouvy o prodeji, darování a jiném převodu majetku, jakož i o jeho pronájmu, podléhají schválení diecézním biskupem tehdy, překročí-li finanční hodnota předmětu prodeje, půjčky, daru a jinak převáděného majetku jím stanovený limit.⁵

§ 12. Katedrální kapitula rozhoduje sborově věci zásadní povahy. Navenek ji zastupuje kapitulní probošt jako její nejvyšší představitel. Kapitulní probošt podepisuje písemnosti vydané jménem katedrální kapituly. Podpis probošta je kontrasignován děkanem kapituly. K podpisům se připojuje razítko kapituly.

§ 13. Kapitula užívá znaku, který má podobu uvedenou v příloze č. 1.

§ 14. Heslo kapituly zní: „*Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, et portae inferi non praevallebunt adversus eam.*“ (Mt 16,18)

II. Členové kapituly

§ 1. Katedrální kapitulu tvoří nejvýše 12 činných kanovníků, taktéž kanovníci emeritní a čestní, jejichž počet není omezen.⁶

§ 2. Členům katedrální kapituly mohou pomáhat hebdomadáři jak duchovní, tak laici jmenovaní písemně proboštem kapituly. Kromě hebdomadářů mohou být proboštem kapituly ustanoveni i kantoři, kteří přispívají ke slavnostnímu rázu bohoslužeb.

§ 3. Kanonikáty uděluje diecézní biskup z řad kněží, jež vynikají vírou a příkladností života, kteří chvályhodně vykonávali svoji službu alespoň deset let v brněnské diecézi.⁷ V případě neobsazeného kanonikátu kapitula sdělí diecéznímu biskupovi tři jména, z nichž může svobodně vybrat osobu, již chce jmenovat kanovníkem nebo může vybrat i někoho, kdo v této trojici jmen nefiguruje.

§ 4. V katedrální kapitule jsou úřady, probošta, děkana, ekonoma a penitenciáře, kteří jsou zvoleni z činných členů kapituly podle normy kánn. 119, § 1 CIC; kánn.164–173 CIC.

§ 5. Probošt, vybraný volbou kapituly:

- 1° Stojí v čele kapituly;⁸ je volen na pět let; po uplynutí této doby je znovu volitelný; předsedá katedrální kapitule a je jejím zákonným a statutárním zástupcem.
- 2° Bdí nad svědomitým zachováváním stanov a kapitulních obyčejů; svolává kolegium kanovníků.
- 3° V nepřítomnosti biskupa předsedá slavnostním kapitulním bohoslužbám v katedrále.

⁴ Srov. ACEB 1/2011, s.7.

⁵ Srov. Partikulární zákon brněnské diecéze 5.2. O správě diecézního majetku, v: ACEB 3/2014, s. 25n.

⁶ CIC/1983, kán. 506 §1.

⁷ CIC/1983, kán. 509 §2.

⁸ CIC/1983, kán. 507 §1.

4° Se souhlasem kapituly přijímá a propouští laické zaměstnance kapituly.

§ 6. Děkan zvolený kapitulou:

- 1° Je volen na dobu pěti let; po uplynutí této doby může být znovu zvolen na další období; zastává také službu ceremoniáře, pokud probošt nerozhodne jinak.
- 2° Vede kancelář kapituly a je správcem kapitulního archivu.
- 3° V případě nepřítomnosti nebo vakance probošta jej zastupuje.

§ 7. Ekonom a ekonomická rada:

- 1° Ekonom je volen ze členů kapituly na dobu pěti let; po uplynutí této doby může být znovu zvolen na další období;
- 2° Pokud by se to zdálo vhodné (kán. 507 § 2), za ekonoma může být činnými kanovníky vybrán i ten, kdo se neřadí do kapituly. Musí se jednat vždy o klerika, který je vybavený náležitými kompetencemi, jehož úkolem je řádná správa hmotných statků kapituly. Jestliže by ten, kdo byl určen k této službě a nebyl členem kapituly, je třeba, aby byl k tomuto úkolu potvrzen diecézním biskupem.
- 3° Povinností ekonoma je též každoročně kapitule předkládat k náležitému schválení předběžný a konečný rozpočet, který se pak předkládá diecéznímu biskupovi podle normy kán. 1287, §1 CIC. Ekonomovi je svěřena správa majetku kapituly; vede evidenci movitého a nemovitého majetku kapituly.
- 4° Ekonomickou radu kapituly utvářejí všichni činní kanovníci. Jim je svěřeno projednávání nejdůležitějších ekonomických záležitostí, přičemž řádnou správou hmotného majetku je pověřen ekonom. Vymezení řádné a mimořádné správy je určeno obecnými zákony, partikulárním právem a usnesením kapituly.

§ 7. Kanovníka penitenciáře svobodně jmenuje diecézní biskup ze členů kapituly při zachování kán. 478, § 2 CIC a kán. 508 a 968, § 1 CIC. Penitenciář má vlastní úřad a s tím spojené pravomoci. Po rezignaci nebo úmrtí penitenciáře diecézní biskup do jednoho měsíce od uvolněného úřadu svobodně jmenuje nového penitenciáře z řad kanovníků.

§ 8. Kanovník penitenciář:

- 1° Má v diecézi i za hranicemi diecéze náležitou nedelegovatelnou fakultu rozhřešovat ve svátostné oblasti cenzury *latae sententiae*, které nejsou vyhrazeny Apoštolskému stolci.
- 2° Je prvním zpovědníkem v diecézi; jeho úkolem je rovněž pomáhat diecéznímu biskupovi při dohledu nad správnou praxí vysluhování svátosti smíření, vzdělávání a formaci zpovědníků.
- 3° Má povinnost ověřit způsobilost kněze pro udělení zpovědní fakulty nebo její odnětí, kdykoliv mu místní ordinář tento úkol uloží.

§ 9. Kanovníci přijímají svoji službu v katedrále během kapitulního slavení eucharistie, při němž předsedá diecézní biskup, podle ritu uvedení kanovníka do úřadu, během něhož skládají slib. Práva a povinnosti přebírá nově jmenovaný člen katedrální kapituly od okamžiku uvedení do úřadu instalací.

§ 10. Jmenování kanovníka nebo přijetí jeho rezignace z důvodu věku nebo z jiných zvláštních důvodů, je v kompetenci diecézního biskupa, který tak učiní dekretem. Kopie těchto úředních úkonů se uchovávají v archivu kapituly.

§ 11. Činní kanovníci jsou jedinými plnoprávními členy kapituly a sídlí na území brněnské diecéze. Výjimky z tohoto požadavku uděluje diecézní biskup.

§ 12. Činní kanovníci, jsou povinni písemně nabídnout diecéznímu biskupovi (a na vědomí kapitulnímu proboštovi) svoji rezignaci dva kalendářní měsíce před dovršením 75. roku svého věku. Rovněž podají rezignaci v okamžiku, kdy přestanou tvalé pobývat na území brněnské diecéze.

§ 13. Rezignace nabývá účinnosti okamžikem, kdy ji diecézní biskup písemně potvrdí. Jedná-li se o limit věku, činní kanovníci se k témuž dni stávají kanovníky emeritními,⁹ ostatní se stávají kanovníky čestnými, není-li určeno jinak.

§ 14. Katedrální kapitula do jednoho měsíce po nabytí účinnosti rezignace činného kanovníka navrhuje prostřednictvím probošta diecéznímu biskupovi kandidáta na uprázdněné místo. Pokud místo probošta není obsazeno, popsany úkol vykoná děkan.

§ 15. Emeritní a čestní kanovníci¹⁰ nemají aktivní ani pasivní volební právo. Mohou se ovšem účastnit zasedání kapituly s hlasem poradním a mohou užívat kanovnického oděvu podle pokynů těchto stanov. Tito kanovníci nerezignují z důvodu dosažení předepsaného věku. Rezignují-li na svůj čestný kanovníkát, děje se tak analogicky, jako v případě činných kanovníků.

§ 16. Členství v kapitule zaniká u všech kanovníků upadnutím do církevního trestu, je-li deklarován; zbavením úřadu z jiných důvodů, o nichž hovoří kán. 184 a 196 CIC a z důvodu neslučitelnosti s jinými stálými funkcemi na území diecéze a mimo ni (např. jmenováním biskupem) a smrtí.

III. Povinnosti kapituly

§ 1. Členové katedrální kapituly jsou povinni vést příkladný život v duchu dokumentů II. vatikánského koncilu, které pojednávají o životě a službě kněží i všech ostatních ustanovení církve. Vytvářejí bratrské společenství s diecézním biskupem, mezi sebou navzájem a rovněž s ostatním duchovenstvem diecéze. Jejich důležitým úkolem je modlitba za diecézního biskupa a brněnskou diecézi a také duchovní, sociální a materiální služba a pomoc těm kněžím brněnské diecéze, kteří ji potřebují.

§ 2. Činní kanovníci jsou povinni aktivně se účastnit liturgických úkonů v katedrálním chrámu podle pokynů probošta kapituly. V určených dnech se modlí ranní nebo večerní chvály v chóru. Činní kanovníci jsou povinni se v období od 2. do 8. listopadu sejit ke společné zádušní mši svaté za zemřelé biskupy brněnské diecéze, dobrodince a členy kapituly. V den výročí založení kapituly 7. března slouží probošt kapituly, nebo jím pověřený kanovník, mši svatou za živé a zemřelé členy kapituly. Taktéž mají kanovníci koncelebrovat s biskupem při liturgických slavnostech, kterým v katedrále předsedá a ve spolupráci s farářem tam zajišťovat liturgickou službu k duchovnímu prospěchu věřících, zejména při slavení eucharistie a svátosti pokání. Činní kanovníci, popřípadě i emeritní či čestní kanovníci, mají podle stanoveného rozpisu zajišťovat v katedrále vysluhování svátosti smíření.

⁹ CIC/1983, kán. 185.

¹⁰ CIC/1917, kán. 406n.

§ 3. Činní kanovníci jsou povinni účastnit se pravidelných setkání kapituly konaných čtyřikrát za kalendářní rok.¹¹

§ 4. Všichni nově jmenovaní činní kanovníci a nově zvolení dignitáři kapituly musí před svou instalací nebo přijetím služby složit předepsaný slib o věrném plnění svých povinností:¹² „*Já N.N., slibuji diecéznímu biskupovi, že jemu i jeho nástupcům budu nadále zachovávat úctu a poslušnost. Se všemi spolubratry kanovníky chci žít ve vzájemné úctě a kolegiálně. Slibuji, že budu zachovávat statuta Královské stoliční kapituly svatých Petra a Pavla v Brně, že se spolu s ostatními kanovníky budu modlit Denní modlitbu církve, aby rostlo společenství Božího lidu. Slibuji modlit se za diecézního biskupa a brněnskou diecézi a vyprošovat ji Boží požehnání. Prosím o přímluvu Matku Boží Pannu Marii a svatého Petra a Pavla, nebeské ochránce této katedrály a kapituly. K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá evangelia. Amen.*“

§ 5. Všichni nově jmenovaní čestní kanovníci musí před svou instalací složit následující slib: „*Já N.N., slibuji, že budu zachovávat statuta Královské stoliční kapituly svatých Petra a Pavla v Brně. Slibuji, že se všemi spolubratry kanovníky chci žít ve vzájemné úctě a kolegiálně. Slibuji modlit se Denní modlitbu církve, aby rostlo společenství Božího lidu. Slibuji modlit se za diecézního biskupa a brněnskou diecézi a vyprošovat ji Boží požehnání. Prosím o přímluvu Matku Boží Pannu Marii a svatého Petra a Pavla, nebeské ochránce brněnské katedrály a kapituly. K tomu mi dopomáhej Bůh. Amen.*“

§ 6. Činní i čestní kanovníci se v duchu bratrského společenství mají zajímat o zajištění důstojných životních podmínek emeritních členů kapituly, kteří se zřekli úřadu. V případě potřeby mají povinnost jim pomáhat, jak z prostředků vlastních, tak prostředků kapituly.

§ 7. Katedrální kapitula pečuje podle svých možností o hroby svých zemřelých členů. Péče o kapitulní hrobku na Ústředním hřbitově v Brně je její povinností.

§ 8. Po zániku členství v kapitule se insignie a veškerý majetek kapituly, který měl člen po dobu svého členství v užívání, kapitule vrací.

IV. Práva členů kapituly

§ 1. Kapitula má právo být diecézním biskupem slyšena v případě jmenování nových členů.¹³

§ 2. Slavnostní oblečení všech kanovníků tvoří podle tradice černá klerika s tmavě fialovým lemováním a tmavě fialovými knoflíky, cingulum tmavě fialové barvy a biret s fialovým střapcem. Chórový oděv je doplněn o rochetu a fialovou mozzetu. Činní kanovníci mají právo nosit odznak kapituly, kterým je kříž s rozšířenými rameny visící na červenofialové stuze s černými okraji a kanovnický prsten.¹⁴ Probošt a děkan kapituly mají právo nosit prelátský kříž.¹⁵

§ 3. Chórový oděv mohou členové kapituly nosit na území diecéze, mimo diecézi při zastupování kapituly nebo biskupa brněnského a při doprovodu biskupa.

§ 4. Činní členové katedrální kapituly mohou přijmout čestný kanonikát v jiné kapitule pouze se souhlasem katedrální kapituly a diecézního biskupa.

¹¹ CIC/1983, kán. 506 §1.

¹² Nevyžaduje se již od kanovníků složení Vyznání víry – CIC/1983, kán. 833 narozdíl od CIC/1917, kán. 1406 §1.

¹³ CIC/1983, kán. 509 §1.

¹⁴ kanovnický prsten a prelátský kříž nesmí mít podobu biskupského prstenu a pektorálu, srov. CONGREGATIO PRO CLERICIS, *Litterae circulares De reformatione vestium choralium*, s. 314-315.

¹⁵ Srov. CONGREGATIO DE CULTU DIVINO, *Caeremoniale episcoporum*, 1985, čl. 1226.

§ 5. V případě, že činný kanovník nemá zajištěno ubytování z titulu jiného úřadu (např. faráře), má tento kanovník právo na poskytnutí ubytování ze strany kapituly, a to v rozsahu nejméně dvou pokojů s příslušenstvím.

§ 6. Každý zemřelý člen katedrální kapituly má právo na pohřeb vypravený z katedrálního kostela sv. Petra a Pavla v Brně a uložení svých ostatků do kapitulní hrobky na Ústředním hřbitově v Brně.

V. Zasedání kapituly

§ 1. Řádné zasedání koná katedrální kapitula čtyřikrát ročně, mimořádné zasedání, když o to požádá alespoň polovina činných kanovníků kapituly. Zasedání svolává probošt nebo v jeho zastoupení děkan. Probošt kapituly má povinnost oznámit diecéznímu biskupovi datum řádného zasedání kapituly, a to nejméně dva týdny před plánovaným termínem. Datum mimořádného zasedání mu oznámí neprodleně po jeho stanovení. Diecézní biskup může být přítomen na každém zasedání kapituly a může do něj zasahovat vždy, když to posoudí jako vhodné.

§ 2. Všichni činní kanovníci musí být na tato zasedání pozváni, a to písemně, příp. elektronickou poštou. Kanovníci emeritní a čestní jsou zváni podle uvážení probošta. Nemůže-li se někdo z činných kanovníků na zasedání dostavit, má povinnost se předem proboštovi písemně omluvit.

§ 3. Zasedání katedrální kapituly je usnášeníschopné, jsou-li přítomny alespoň dvě třetiny činných kanovníků. Při hlasování rozhoduje prostá nadpoloviční většina přítomných činných kanovníků. Jsou-li dvě hlasování nerozhodná, může předsedající rozhodnout svým hlasem.¹⁶

§ 4. Jedenkrát ročně podává kapitule její ekonom zprávu o hospodaření a návrh činnosti a rozpočtu kapituly na příští období. Po schválení hospodaření a rozpočtu kapitulou, probošt předloží zprávu a návrh k náležitému schválení diecéznímu biskupovi. Kopie zápisu ze zasedání kapituly je uchovávána v archívu kapituly.

§ 5. V případě neobsazeného kanonikátu kapitula předkládá biskupovi jména tří kandidátů, kteří dosáhli nejvyššího počtu hlasů, aby si z nich biskup mohl vybrat toho, koho považuje za nejvhodnějšího. V případě shody počtu hlasů se do seznamu, který se předkládá biskupovi, uvede ten z nich, jenž byl vysvěcen na kněze dříve.

§ 6. Po rezignaci nebo úmrtí probošta či děkana zvolí kapitula do jednoho měsíce nástupce. Jeho zvolení bez zbytečného odkladu uvede k informaci diecéznímu biskupovi.

§ 7. Volba probíhá podle ustanovení, kán. 164-179 CIC. Volbu, která je tajná, řídí probošt či děkan. Rozhoduje prostá většina hlasů. Pokud nebyl nikdo zvolen, koná se další kolo volby. Při rovnosti hlasů v druhém kole rozhoduje stáří voleného kanovníka. Zvolený je starší z kanovníků.

§ 8. U volby probošta a děkana je v prvních dvou volbách požadována kvalifikovaná většina, aby se lépe vyjádřilo, že se má mezi kanovníky hledat co největší možná jednota. U třetího volebního kola se vyžaduje absolutní většina. V případě rovnosti hlasů se za zvoleného považuje ten, kdo byl kanovníkem jmenován dříve, popřípadě ten, kdo dříve přijal kněžské svěcení.

¹⁶ CIC/1983, kán. 119; volba srov. CIC/1983, kán. 164–179.

§ 9. V případě zvolení se předsedající dotáže zvoleného, zda volbu přijímá. Pokud ten souhlasí, předsedající vyhlásí jeho jméno. Poté vyhotoví dvojmo písemný zápis o volbě a voliči jej podepíší. Hlasovací lístky jsou posléze zničeny.

§ 10. Nově zvolený kapitulní probošt či děkan v doprovodu předsedajícího předá diecéznímu biskupovi zápis o volbě. Biskup potvrdí volbu nového probošta či děkana¹⁷ a případně stanoví den jeho instalace.

VI. Vztah kapituly k farnosti

§ 1. S kapitulou kanovníků není spojena Římskokatolická farnost u katedrály sv. Petra a Pavla v Brně.¹⁸ Faráře této farnosti ustanovuje diecézní biskup. Tento farář má všechna práva, zmocnění a povinnosti, které mu podle ustanovení práva přísluší jako farář.¹⁹

§ 2. Faráři nemají být na překážku kapitulní povinnosti a kapitule povinnosti farní. Případné rozpory rozhoduje diecézní biskup tak, aby bylo vhodným způsobem postaráno především o pastorační potřeby věřících.²⁰

VII. Závěrečná ustanovení

§ 1. Schválením těchto stanov pozbývají platnosti předchozí stanovы katedrální kapituly. Nabytím právní účinnosti schválených stanov ztrácí probošt a děkan svoji službu v katedrální kapitule.

§ 2. Nové stanovы katedrální kapituly byly přezkoumány Dikasteriem pro klérus a byly odsouhlaseny na zasedání katedrální kapituly v Brně dne 24. 4. 2023, byly schváleny diecézním biskupem a kde dne 26. 6. 2023 nabývají právní účinnosti.

§ 3. Změny stanov a jejich závazný výklad podléhají sborovému rozhodnutí kapituly a schválení diecézním biskupem.²¹

V Brně dne 26.6.2023

Mons. Mgr. Ing. Pavel Konzbul, Dr.
Diecézní biskup

kancléř / notář

¹⁷ CIC/1983, kán. 509, §1.

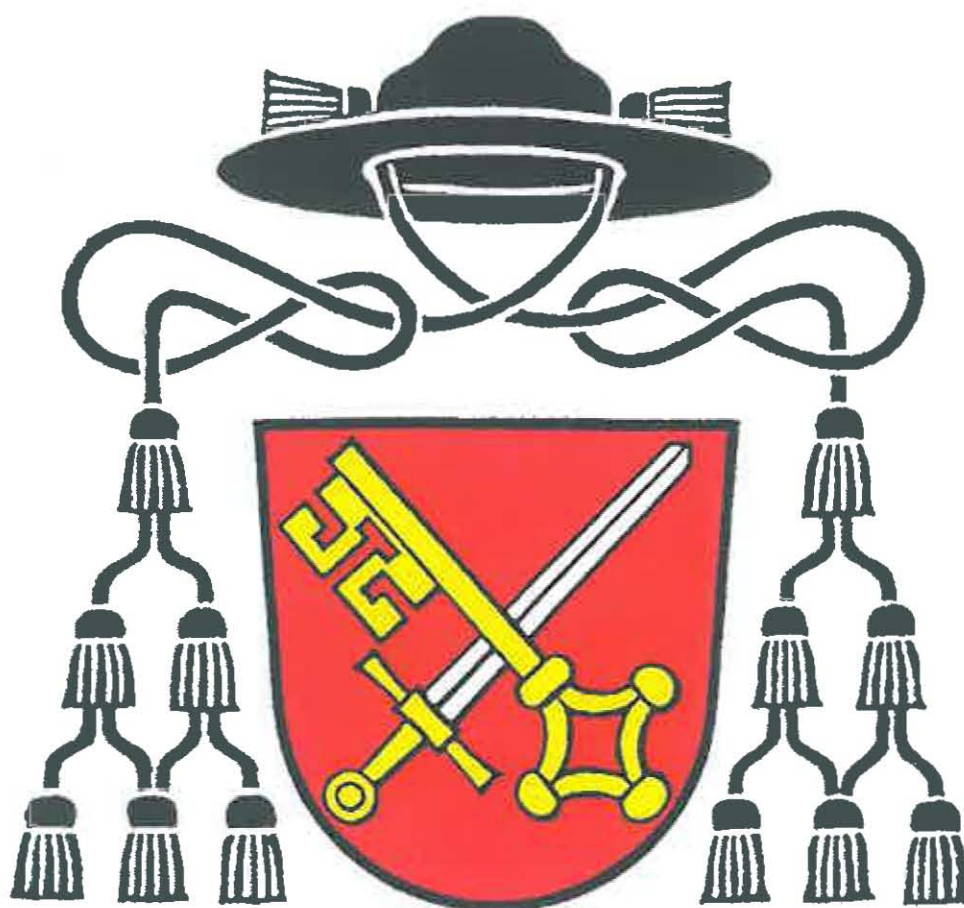
¹⁸ CIC/1983, kán. 510, §1.

¹⁹ CIC/1983, kán. 510, §2.

²⁰ CIC/1983, kán. 510, §3.

²¹ Srov. CIC/1983, kán. 505.

Příloha č. 1 – Znak kapituly

Příloha č. 2–Z historie Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla v Brně

Za krále Václava II. olomoucký biskup Dětřich listinou, vydanou v Brně dne 7. března 1296, povýšil někdejší hradní kostel na konventní a kolegiální bez újmy patronátních práv. Tak založil u kostela sv. Petra a Pavla brněnskou kapitolu. Dosavadní správce kostela, královský protonotář a olomoucký kanovník, mistr Petr z Pontecorva, se stal prvním představeným nové kapituly s hodností probošta. První Statuta kapituly byla vydána 11. srpna 1403 biskupem Janem Mrázem. Kapitula byla přímo podřízena olomouckému biskupovi. Patronátní právo nad kapitulou obdržel za vlády Václava I. roku 1240 klášter cisterciáků, založený Václavovou matkou Konstancíí v Předklášteří u Tišnova. Biskup Dětřich si vyhradil právo jmenovat probošta na základě návrhu patrona. Dětřichův nástupce Jan Holý potvrdil 29. listopadu 1305 povýšení petrovského kostela na kolegiální. Král Jan Lucemburský listinou z 25. listopadu 1331 udělil kapitule právo volit děkana. Od té doby se kapitula jmenovala kapitulou královskou. Ještě v listině z 19. ledna 1502 tituluje král Vladislav petrovský kostel jako kostel sv. Petra; v listině ze 14. dubna 1507 už jako kostel sv. Petra a Pavla. Přestavba kostela na rozhraní 15. a 16. století přispěla k nové chrámové konsekraci a zdvojení patrocina. Roku 1535 bylo na Petrově 20 kanovníků a 13 vikářů, ale v Brně sídlili jen čtyři. Roku 1564 bylo 7 královských kanovníků, 2 kurátní kanovníci a 4 vikáři. Reskript Karla VI. ze dne 14. listopadu 1713 žádá pro kanovníky šlechtický titul. V té době bylo kanovníků 6, z toho 4 královští a 2 kurátní. Kapitulní děkan František Leffler vymohl u Karla VI. roku 1737 povýšení děkanství na prelátskou hodnost a pro sebe a své nástupce získal od papeže Benedikta XIV. právo pontifikálií. Bulou *“Romam decet Pontificem”* z 5. prosince 1777 zřídil papež Pius VI. v Brně biskupství a prvním biskupem se stal dosavadní probošt kapituly Matyáš František Chorinský. Touž bulou papež povýšil kolegiální kapitolu na stoliční nebo-li katedrální. Tím zaniklo právo abatyší z Předklášteří prezentovat probošta brněnské kapituly, neboť zároveň zanikla i tato hodnost a v čele stanul děkan. Papež Klement XV. udělil kanovníkům právo nosit mozzetu. Dvorským dekretem ze dne 23. ledna 1778 bylo upraveno užívání kanovnického odznaku, stal se jím kříž s rozšířenými rameny visící na červenofialové stuze s černými okraji. Na středním medailonku jsou na aversu vyobrazení patroni katedrály a kapituly sv. Petr a Pavel, na reversu jsou iniciály jmen Marie Terezie a Josefa II. s nápisem „Clementissime regnantibus”. Nad křížem je prolamovaný pozlacený bílo-zeleně smaltovaný prstenec. Tento kanovnický odznak platí doposud. Duchovní správa na Petrově byla zřízena roku 1784. Brněnská kapitula se nechtěla smířit s tím, že spojením hodností proboštské s hodnotí biskupskou přišla prakticky o druhého preláta. Kapitula se toho domáhala, přál si to i biskup Schratzenbach, ale zemřel. Až čtvrtý biskup Urban Stuffer roku 1818 dosáhl toho, že arcijáhen se stal druhým prelátem. Souhlas k jeho infulaci dal císař František I. a papež Pius IX až 16. prosince 1852. Nejvyšším nařízením ze dne 7. srpna 1836 byl zrušen reskript Karla VI. z roku 1713 a císař Ferdinand I. dne 22. října 1842 ustanovil, že pro brněnský kanonikát není nutný šlechtický titul ani inkolát. Dvorský dekret z 2. února 1784 předepisoval u katedrálních kapitul 8 kanovníků. V Brně se nepodařilo pro ekonomické potíže dosáhnout tohoto počtu, kanovníků zůstalo šest.

Příloha č. 3 - Kanovnícký oděv

oděv děkana kapituly

oděv kanovníka